

KOHTI LUOTTAMUKSELLISTA YHTEISTYÖTÄ

- omaisyhteistyön toimintamalli vanhustalvussa

Tuija Kotiranta, Omaisena edelleen ry, Oras – projekti 2009 – 2011

Taina Laakso, Kanta-Hämeen POLKKA -hanke 2009 – 2011

Oppaan kirjoittaja:

Kuvittaja:

Tekstintoimittaja:

KASTE

Tuija Kotiranta ja Taina Laakso

Tuula Autio

Maarit Huovinen

Kanta-Hämeen POLKKA -hanke 2009 – 2011
(Palvelujen, osaamisen ja laadun kehittäminen
Kanta-Hämeessä asiakaslähtöisesti)

Väli-Suomen IKÄKASTE – ÄLDRE-KASTE -hanke,
2009-2011

Omaisyyhteistyön toimintamalli vanhuspalveluissa on kehitetty vuosina 2009 - 2011 yhteistyönä Kanta-Hämeen POLKKA - hankkeen ja Hämeenlinnan kaupungin vanhuspalveluiden ja Omaisena edelleen ry:n Oras-projektin kanssa.

Lisätietoja ja liitetiedostot:

www.ikakaste.fi

Toimintamalli liittyy seuraaviin eri hankkeiden tavoitteisiin:

Väli-Suomen IKÄKASTE – ÄLDRE-KASTE –hanke

Tavoite 2: Asiakaslähtöisyyden ja ikäihmisten osallisuuden vahvistaminen palveluiden suunnittelussa.

Tavoite 3: Elinympäristön kehittäminen toimintakykyä ja hyvinvointia tukevaksi.

Tavoite 3: Henkilöstön osaamisen vahvistaminen

POLKKA-hanke

Tavoite 2: Hyvinvointia ja terveyttä edistävä ja ylläpitävä elinympäristö

Oras -projekti

Tavoite: Kodin ulkopuoliseen hoitoon ja hoivaan liittyvien asukaslähtöisyyttä tukevien toimintatapojen ja käytäntöjen vahvistaminen.

Sisällys

Tavoite ja miten siihen pyritään

Lähtökohdat ja mallin eteneminen

Toimintamallin osa-alueet – toiminnan kuvaus ja toimenpiteet

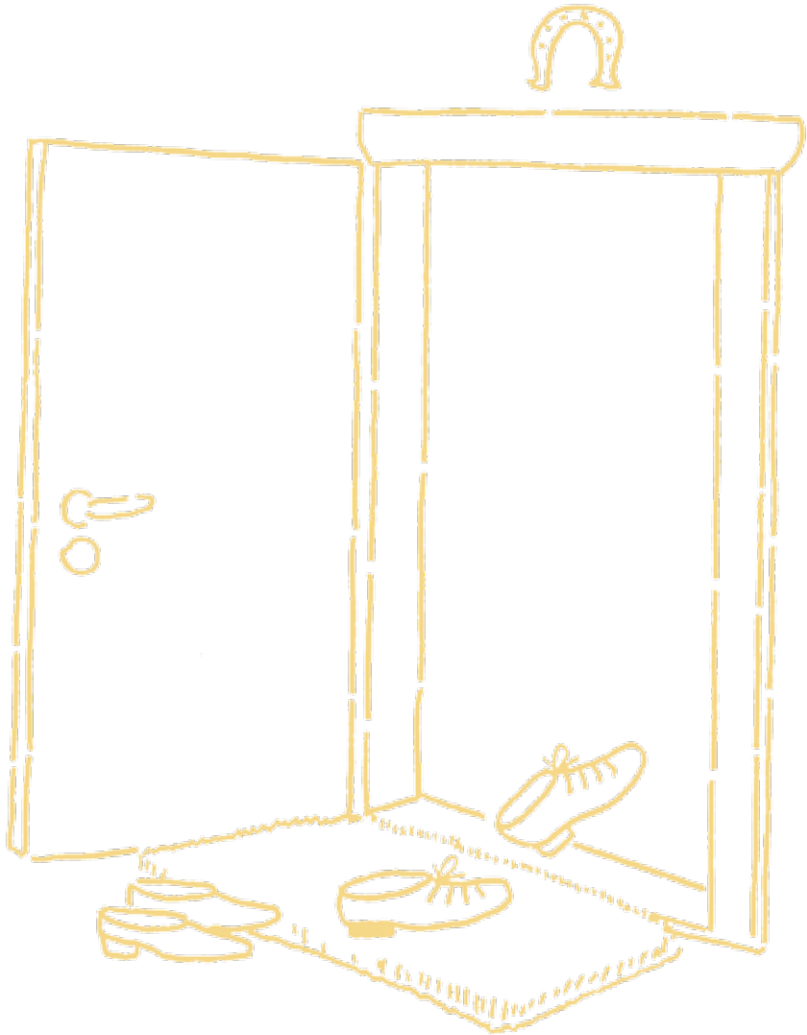
- 1. osa-alue: Ammattihenkilöstölle suunnatut työpajat omassa työyhteisössä*
- 2. osa-alue: Omaisille järjestetyt tilaisuudet*
- 3. osa-alue: Yhteiset tilaisuudet työntekijöille ja omaisille*
- 4. osa-alue: Omaisille suunnattu vertaisryhmä*
- 5. osa-alue: Omaisyhdyshenkilöt, koulutus ja verkoston luominen*
- 6. osa-alue: Miniseminaarit työntekijöille*
- 7. osa-alue: Järjestöyhteistyö ja vapaaehtoistoimijat*

Omais yhteistyön toteuttaminen

- Miten hyvää käytäntöä levitetään ja juurrutetaan?
- Miten tieto käytännön toimivuudesta ja vaikuttavuudesta on kerätty?
- Mitä kerätty tieto käytännön toimivuudesta ja vaikuttavuudesta osoittaa?
- Millaisen kehittämisprosessin tuloksena käytäntö on syntynyt?
- Millaisia olettamuksia käytännön vaikutuksista oli etukäteen?
- Miten asiakkaiden näkökulma on otettu huomioon kehittämis-toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa?

Yhteenveto – toiminnan päämäärä

Tavoite ja miten siihen pyritään

Omaisyyhteistyön toimintamallin tavoitteena on ohjata eri tahot ammatillisesti kehittämään ja vahvistamaan yhteistyötä omaisten kanssa. Toimintamalli pyrkii lisäämään ja selkeyttämään omaisten roolia hoidon ja hoivan kokonaisuudessa. Tämä edistää hoidon ja hoivan laatua. Toimintamalli sisältää omaisyyhteistyön vahvistamiseen liittyvät sisältökokonaisuudet henkilöstölle ja omaisille.

Omaisyyhteistyön kehittämisen toimijoita ovat:

- vanhuspalveluiden pitkäaikaishoivan ja koti- ja asumispalveluiden työntekijät, esimiehet, johtajat sekä asiakkaiden/ asukkaiden omaiset

Omaisyyhteistyön edistämistä voidaan toteuttaa:

- alueellisina kehittämisen kokonaisuuksina vanhuspalveluissa, yksittäisessä pitkäaikaishoivan yksikössä, kotihoidossa tai asumispalveluissa

Yhteistyötahoiksi voidaan kutsua paikallisia omais-, muisti- ja muita potilasjärjestöjä.

Lähtökohdat ja mallin eteneminen

Vanhuspalveluiden tehtävänä on turvata asiakkaalle yksilöllinen ja oikein kohdennettu hoito ja hoiva. Ikäihmisten palveluiden laatusuosituksen tavoitteena on edistää ikäihmisten hyvinvointia ja terveyttä sekä parantaa palveluiden laatua ja vaikuttavuutta. Omaiset, läheiset ja muu lähiverkosto ovat tärkeitä ikäihmisten hyvinvoinnin turvaajia. Laadukas palvelutoiminta on asiakaslähtöistä ja mahdollistaa asiakkaan ja hänen omaistensa ja muiden tärkeiden ihmisten osallistumisen palvelua koskevaan päätöksentekoon.

Laatusuosituksen mukaan palveluissa tehtäviä päätöksiä on arvioitava siltä kannalta, miten ne vaikuttavat ihmisen kykyyn kokea itsensä arvokkaaksi yksilöksi ja tuntea elämänsä mielekkääksi.

Kaikilla, toimintakyvyiltään heikoimmillakin asiakkaila, on laadun kokijan rooli, jolloin asiakkaat tuovat joko asiakastyytyväisyysmittausten tai omaisten kautta välittyvän palautteen kautta julki kokemuksiaan palvelujen laadusta.

Esimies on keskeisessä asemassa omaisyhteistyön aloittamisessa. Kyse on tavoitteellisesta hoiva- ja hoitotyön kehittämistyöstä. On syytä myös määritellä omaisyhteistyön kehittämisen vastuuhenkilöt.

Työpaja. Omaisyhteistyön kehittäminen käynnistyy henkilöstölle suunnatulla työpajalla, joka on helppo toteuttaa työyhteisössä esimiehen tai tiiminvetäjän johdolla. Työpajat järjestetään yksinkertaisimmillaan vanhuspalveluiden tiloissa tai resurssien salliessa työpaikan ulkopuolisissa tiloissa. Työpajaan liitetty kahvitauko tai lounas luo puitteet innostavalle kehittämistyölle. Työpajojen tuloksena päätetään, millaisia omaisyhteistyön kehittämisen polkuja lähdetään viemään eteenpäin yksittäisessä hoivayksikössä tai kotihoidon asiakastyössä.

Vanhuuden haasteet. Työntekijöillä tulee olla tietoa vanhuuden elämänvaiheisiin liittyvistä haasteista. Omaisyhteistyön kehittämisen tukena voidaan käyttää omaisyhteistyön teemaa syventäviä luentoja, joiden aiheina voisi olla esimerkiksi: luottamuksellisen suhteen merkitys hoitotyössä, muutos- ja siirtymävaihe, perhelähtöisyys vanhustyössä, kohtaamisen haasteet, suru ja luopuminen elämänsä loppuvaiheessa. Asiantuntijoiksi voi pyytää geriatria, psykologia tai vaikkapa eri järjestöjen ja seurakunnan työntekijöitä.

Miniseminaarit. Alueellisesti voidaan myös järjestää hoitohenkilökunnalle omaisyhteistyön teemaa tukevia miniseminaareja tai muita koulutustilaisuuksia.

Toimintamallin seitsemän osa-alueetta

1. Ammattihenkilöstölle suunnatut työpajat omassa työyhteisössä
2. Omaisille järjestetyt tilaisuudet
3. Yhteiset tilaisuudet työntekijöille ja omaisille
4. Omaisille suunnattu vertaisryhmä
5. Omaisyhdyshenkilöt, koulutus ja verkoston luominen
6. Miniseminaarit työntekijöille
7. Järjestöyhteistyö ja vapaaehtoistoimijat

Toimintamallin osa-alueet – toiminnan kuvaus ja toimenpiteet

1. osa-alue: Ammattihenkilöstölle suunnatut työpajat omassa työyhteisössä

Työntekijöille järjestettyjen työpajojen tavoitteena on paneutua monesta eri näkökulmasta omaisten rooliin. Tätä kautta pyritään edistämään omaisten ja hoitohenkilökunnan välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta. Esimerkiksi keskusteluilla pienryhmissä ja luentotilaisuuksissa voidaan valmentaa työntekijöitä kohtaamaan muutos- ja siirtymävaihetta läpikäyviä asukkaita ja heidän omaisiaan.

Työpajatyypisessä toiminnassa keskeistä on luoda työntekijöille foorumi, jossa he voivat pohtia omaisyhteistyöhön sisältyviä haasteita ja mahdollisuuksia, ja etsiä omalle hoivayksikölleen keskeisimmät toimintamuodot omaisyhteistyön edistämiseksi.

Kolmen tunnin työpajan aikana työ saadaan alkuun. On oleellista, että työyhteisön jokaisella hoitajalla on mahdollisuus osallistua omaisyhteistyön kehittämiseen.

Huom! Tutustu erilliseen työpajatyöskentelyn kuvaukseen **Omaisyhteistyön työpaja ammattihenkilöstölle** (liite 1).

2. osa-alue: Omaisille järjestetyt tilaisuudet

Omaisille järjestettyjen tilaisuuksien keskeisin tavoite on omaisyhteistyön kehittäminen ja vahvistaminen. Tilaisuudessa kerrotaan yhteistyön mahdollisuuksista ja kuunnellaan omaisten toiveita. Usein toiveet liittyvät oman vanhuksen hoitoon, lisäksi esille saattaa nousta muita huolenaiheita. Kaikenlainen keskustelu on hyväksi, sillä avoin ajatusten vaihtaminen ja ideointi tukee omaisyhteistyötä.

Ehdotuksia omaisten tilaisuuksien teemoiksi:

- Muutostilanteet ja tunteet
- Muutostilanteet ja oma jaksaminen
- Kodin ulkopuoliseen hoitoon siirtyminen
- Tiedottaminen ja siihen liittyvät omaisten toiveet
- Perhelähtöisyyden tukeminen
- Hoitovastuusta luopuminen
- Luopuminen prosessina
- Omaisena pitkäaikaishoivan yksikössä

Huom! Tutustu erilliseen tapahtumasta laadittuun kuvaukseen **Omaisten tilaisuudet** (liite 2).

3. osa-alue: Yhteiset tilaisuudet työntekijöille ja omaisille

Toiminnan vakiinnuttua järjestetään omaisyhteistyöhön liittyviä säännöllisiä omaisten ja ammattihenkilöstön yhteisiä tilaisuuksia. Kutsut omaisteniltaan on hyvä lähettää kuukautta aiemmin, myös päivä (mieluummin tiistai – torstai) ja kellonaika (työssä käyville ei ennen klo 17) kannattaa miettiä huolella. Illan sisällöstä ja luennoitsijasta kerrotaan jo kutsussa.

Ohjelma voi koostua esimerkiksi vanhainkodin kuulumisista, mahdollisesti tehdyn asiakastyytyväisyyskyselyn tuloksista ja ”kyselytunnista”. Omat puheenvuoronsa tilaisuudessa tulee varata niin työntekijöille kuin omaisille. Myös yhteiselle keskustelulle kannattaa jättää riittävästi aikaa. Osa omaisista keskustelelee mielellään myös vanhuksen omahoitajan kanssa tilaisuuden jälkeen.

Yhdessä hioutuneet ajatukset ja ideat ovat tapaamisten parasta antia. Yhteistilaisuuksien tavoitteen voisi tiivistää vaikkapa näin: *Asukkaan hyvinvointi ja hyvä elämänlaatu* - omaisten ja ammattihenkilöstön välisen yhteistyön edistäminen osana hoivan ja hoidon kokonaisuutta omaisyhteistyön vahvistamiseksi.

Jos tilaisuudessa jaetaan palautelomakkeita, niissä voi kysyä mm.:

- Millaisia toiveita ja odotuksia sinulla on läheisesi hoivaan ja hoitoon liittyen?
- Mikä sinua mietityttää erityisesti omaisten ja työntekijöiden yhteistyössä?
- Millaisia tilaisuuksia toivot jatkossa järjestettävän (aika, paikka, osallistujat)?
- Mistä aiheista haluaisit kuulla alustuksia?
- Mitä muuta haluat sanoa?

4. osa-alue: Omaisille suunnattu vertaisryhmä

Omaisille suunnattu vertaisryhmä voidaan toteuttaa esimerkiksi paikallisena järjestöyhteistyönä. Se voidaan kohdistaa vaikkapa uuteen hoitopaikkaan muuttaneiden asukkaiden omaisille tai lyhytaikaishoitoa tarvitsevien omaishoitajille.

Ehdotuksia omaisten ryhmien teemoiksi:

- Omaisena vanhainkodissa
- Omaisen ja työntekijän kohtaamisen haasteet
- Luottamuksen syntymisen edellytykset
- Ikääntymisen mukanaan tuomat muutokset
- Omaisen oma hyvinvointi
- Roolin muutokset
- Suuntautuminen eteenpäin

Huom! Tutustu erilliseen tapahtumasta laadittuun kuvaukseen **Omaisten vertaisryhmät** (liite 3).

5. osa-alue: Omaisyhdyshenkilöt, koulutus ja verkoston luominen

Jotta omaisyhteistyön toimintamalli vahvistuu ja edelleen kehittyy, on hyvä nimetä tiimin tai yksikön koosta riippuen 1 – 4 omaisyhdyshenkilöä.

Omaisyhdyshenkilö. Yhdyshenkilö tukee omaisyhteistyötä ja sen toteutumista yhteistyössä omahoitajan ja muun henkilöstön kanssa.

Yhdyshenkilökoulutus. Yhdyshenkilöt tarvitsevat koulutusta ja tukea, joten koulutus kannattaa järjestää yhdessä useamman yksikön tai tiimin kanssa. Koulutustapahtumassa laaditaan yhdyshenkilöille ”toimenkuva” ja työstetään yksiköihin omaisyhteistyön toimintasuunnitelma ja -kertomuskaavake.

Yhdysenkilöverkosto. Yhdysenkilökoulutuksen aikana luodaan omaisyhdysenkilöverkosto, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Tämä verkosto toimii vertaiskehittämisen areenana, jossa on mahdollisuus pohdita teemaan liittyviä asioita, vaihtaa omaisyhteistyöhön liittyviä kokemuksia ja edistää omaisyhteistyön kehittämistä.

Yhdysenkilöt tarvitsevat vuosittain koulutusta, joten sitä on hyvä järjestää yhdysenkilöverkoston kokoontumisten yhteyteen.

Huom! Tutustu aiheesta laadittuihin ohjeistuksiin **Omaisyhteistyö, omaisyhdysenkilö ja omaisyhdysenkilöverkosto, Hämeenlinnan vanhainkodit, alkaen 2011** (liite 4) **sekä Omaisyhteistyön toimintasuunnitelma ja -kertomuskaavake** (liite 5).

6. osa-alue: Miniseminaarit työntekijöille

Miniseminaarit ovat noin 3 tuntia kestäviä asiantuntijaluentoja, joiden tarkoituksena on vahvistaa henkilöstön osaamista omaisten kohtaamisessa sekä selkeyttää omaisten roolia hoivan ja hoidon kokonaisuudessa. Samansisältöisiä miniseminaareja on hyvä järjestää useampia, jotta mahdollisimman moni työntekijä pääsee mukaan.

Esimerkkinä Hämeenlinnassa järjestetyt miniseminaarit

- aiheet ja luennoitsijat

Perhelähtöinen vanhustyö, Pirjo Juhela, vanhuspsykiatri
Innostavaa vanhustyötä – herätetään henkiin elämää, Taina Semi, kouluttaja, dementia-työn asiantuntija, Villa Consulting Oy
Laulu, maalaaminen vai kunnon kävely, kulttuuria arjen rytmiin, Ava Numminen, musiikin tohtori, laulunopettaja, psykologi, hoitolaitosten kulttuuritoiminnan edistämisen läänintaiteilija, Uusimaa
Hyvä kohtaaminen ja huumori hoitotyössä, Arja Isola, hoitotieteen professori, Oulun yliopisto

7.osa-alue: Järjestöyhteistyö ja vapaaehtoistoimijat

Yhteistyötä erilaisten omais- ja potilasjärjestöjen kanssa kannattaa vahvistaa. Heillä on erityisosaamista ja asiantuntijuutta eri elämäntilanteilta, jota kannattaa hyödyntää esimerkiksi omaisille suunnatuissa tilaisuuksissa. Järjestöjen tarjoama vertaistuki, tieto ja toiminta auttavat omaisia käsittelemään muutostilanteeseen liittyviä tunteita.

Kaikilla vanhuksilla ei ole omaisia, joten vapaaehtoistoimijoiden mukaan saaminen on ensiarvoisen tärkeää varsinkin yksinäisille vanhuksille. Monilla paikkakunnilla on vapaaehtoiskeskuksia tai eri toimijoita, joiden kautta kannattaa tiedustella ystäviä vanhuksille. Näille ystäville on hyvä lähettää myös omaisten tilaisuuksiin kutsu.

Omaisyhteistyön toteuttaminen

Miten hyvää käytäntöä levitetään ja juurrutetaan?

Omaisyhteistyön toimintamallin ja siihen liittyvän kehittämisprosessin kuvauksen opastamina vanhainkodit, palveluasumisyksiköt ja kotihoito voivat käynnistää omaisyhteistyön kehittämisprosessin omassa yksikössään. Hämeenlinnassa toimintamallin juurruttaminen jatkuu omaisyhdyskuntien ja -verkoston avulla kaikissa vanhainkodeissa ja vanhustaluiden työntekijöille järjestettävässä vertaiskehittämisen iltapäivässä. Valtakunnallisesti toimintamallia levitetään *Innokylän* hyvien käytäntöjen kuvauksen kautta.

Omaisena edelleen ry jatkaa toimintamallin levittämistä valtakunnallisesti yhdistys- ja projektitoiminnallaan sekä yhteistyöverkoston kautta (esim. Suomen omaishoidon verkosto). Yhteistyössä järjestetään valtakunnallisten ja alueellisten omais- ja potilasjärjestöjen kanssa omaisyhteistyön teemaan liittyviä esittelytilaisuuksia ja seminaareja.

Hyvää käytäntöä levitetään ja juurrutetaan valtakunnallisesti myös luomalla omaisyhteistyön verkostoja eri puolille Suomea. Verkostotyön kautta saadaan jaettua tehokkaasti myös kirjallista materiaalia omaisyhteistyön toimintamallista (teemasta tuotetut opaskirjaset, muut dokumentit). Toimintamalli antaa suosituksia toimintatavoista, joilla omaisyhteistyön kehittämisprosessi saadaan luontevasti liikkeelle pienilläkin resursseilla hoivayksikössä. Sisältömateriaalien avulla (esim. koulutusohjeet, kehittämistyötä tukevat kysymykset työpajojen ohjaajille) *Omaisyhteistyön toimintamallia* voidaan varioida edelleen vanhuspalveluiden ja eri tyyppisten hoivayksiköiden kehittämistyön tueksi.

Miten tieto käytännön toimivuudesta ja vaikuttavuudesta on kerätty?

Toimintamallia pilotoitaessa – suunniteltaessa ja rakennettaessa – on koottu runsaasti materiaalia Hämeenlinnan alueella toimineilta vanhuspalvelujen työntekijöiltä ja asukkaiden/ asiakkaiden omailta. Tiedot on kerätty syksyn 2009 ja kevään 2011 välisenä aikana. Tietoja on kerätty henkilöstölle suunnatuista työpajatyöskentelyistä ja omaisten tilaisuuksista.

Osassa yksiköistä on ensimmäisen työpajakierroksen jälkeen järjestetty myös omaisyhteistyön syventävät työpajat. Henkilöstölle suunnatut työpajatyöskentelyt, omaisten tilaisuudet ja niiden pohjalta dokumentoidut muistiot ja palautteet ovat olleet kehittämistyön pääasiallista kokemustietoa ja arviointimateriaalia. Jokaisen työpajatyöskentelyn lopuksi on päätetty yhteistyössä keskeisimmät omaisyhteistyöhön liittyvät kehittämistehtävät, joita on jalostettu edelleen *Polkka hankkeen* toiminnanohjaajan johdolla.

Työntekijöille on tehty kirjallisia kyselyitä siitä, miten käsitellyt asiat ovat vaikuttaneet heidän tapaansa kohdata omaisen ja kehittää edelleen omassa työympäristössään omaisyhteistyötä. Hämeen ammattikorkeakoulusta on valmistumassa aiheeseen liittyvä opinnäytetyö.

Tämän prosessin tuloksena on syntynyt kaavio ***Toimivan omaisyhteistyön edellytykset*** (liite 6).

Mitä kerätty tieto käytännön toimivuudesta ja vaikuttavuudesta osoittaa?

Omaisyyhteistyön toimintamalliin sisältyneen prosessin myötä työntekijät ovat kuvanneet omaisten kohtaamiseen liittyvien taitojensa vahvistuneen. Ymmärrys muutos- ja siirtymävaihetta läpikäyviä asukkaita ja omaisia kohtaan on lisääntynyt. Tämä näkyy myös työntekijän ammatti-identiteetin vahvistumisena. Työntekijät ovat kuvanneet rohkeuden lisääntyneen omaisten ja työntekijän välisissä kohtaamisissa sekä kertooneet saaneensa konkreettisia välineitä omaisyyhteistyöhön ja sen suunnitteluun.

Esimerkiksi kynnys omaisten tilaisuuksien järjestämiseen on madaltunut, ja tätä työtä tehdään aiempaa suunnitelmallisemmin (vanhainkodeissa omaisyyhteistyön toimintasuunnitelmat ja -kertomukset laaditaan yksiköittäin). Omaisyyhteistyön toimintamalli on ohjannut ja kannustanut Hämeenlinnan vanhuspalvelujen työntekijöitä järjestämään omaisille suunnattuja tilaisuuksia säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa.

Molemmat osapuolet ovat kokeneet rohkaistuneensa ja myös asioista puhuminen on lisääntynyt. Pulmallisiin tilanteisiin on tartuttu aiempaa reippaammin. Myös haastavissa kohtaamisen tilanteissa on saatu omasta työyhteisöstä ja työtovereilta aiempaa enemmän tukea.

Muita hyödyllisiksi koettuja saavutuksia ovat:

- Eri osapuolten näkökulmat ovat tulleet kuuluville ja vaikeiden asioiden käsittelemisen kynnys on madaltunut.
- Hoitajat ovat havahtuneet huomaamaan asukkaiden omaisten yksinäisyyden ja ohjanneet aiempaa enemmän omaisia turvautumaan tarvittaessa ulkopuoliseen tukeen jaksamiseen liittyvissä kysymyksissä.
- Omaisten kertomia tietoja asukkaan elämänsä historiasta on hyödynnetty hoitotyössä ja asukkaan hyvinvointia on voitu yksinkertaisin keinoin edistää.
- Omaisilta on saatu myönteistä palautetta ja luottamuksellisen suhteen kuvataan vahvistuneen.

Huom! Tutustu hyödyistä laadittuun yksilöityyn kaavakkeeseen **Hyödyt** (liite 7).

Millaisen kehittämisprosessin tuloksena käytäntö on syntynyt?

Kehittämisen tavoitteena on ollut omaisten ja ammattihenkilöstön välisen yhteistyön edistäminen ja omaisen roolin selkeyttäminen osana vanhuksen hoivan ja hoidon kokonaisuutta. Käytäntö on syntynyt Väli-Suomen IKÄKASTE – ÄLDRE-KASTE ohjelmaan kuuluvan Kanta-Hämeen POLKKA -hankkeen, Hämeenlinnan kaupungin vanhustalveluiden ja Omaisena edelleen ry:n kehittämisprojektin yhteistyönä.

Kanta-Hämeen POLKKA - hankkeessa omaisten kohtaamiseen liittyvät haasteet nousivat keskeisesti esille vanhustalveluiden kehittämisessä. Yhteistyökumppanina on toiminut valtakunnallinen Omaisena edelleen ry. Järjestö on hallinnoinut Ray:n avustamaa Omaisat rakentamassa asukaslähtöisyyttä 2009 – 2011 -projektia. Sen päätavoitteena on ollut kodin ulkopuoliseen hoitoon ja hoivaan liittyvien asukaslähtöisyyttä tukevien toimintatapojen ja käytäntöjen vahvistaminen. Tavoitteena on ollut perhelähtöisyyden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen hoitoyksiköissä sekä ammattihenkilöstön ja omaisten välisen yhteistyön lisääminen.

Omaisyyhteistyön kehittämisen pilottialueena oli Hämeenlinnan kaupungin 7 vanhainkotiä ja yksi palveluasumisyksikkö. Keskeiset toimijat ovat olleet vanhustalveluiden johto, esimiehet, työntekijät sekä Polkka -hankkeen toiminnanohjaaja ja Omaisena edelleen ry:n projektivastaava. Yhteistyössä suunniteltiin toimintastrategia vanhustalveluiden omaisyyhteistyön kehittämiseksi. Polkka -hanke vastasi pilotin operatiivisesta käytännöstä ja neuvotteluista Hämeenlinnan kaupungissa, siihen kuului esimerkiksi kiinteä yhteys pitkäaikaishoivan palvelujohtajaan, yksiköiden esimiehiin sekä tiimeihin.

Huom! Tutustu prosessin kuvaukseen ***Omaisyyhteistyön kehittäminen Hämeenlinnan vanhustalveluissa*** (liite 8).

Omaisena edelleen ry:n kanssa toteutettiin omaisyyhteistyön edistämisen tilaisuudet kuten työntekijöille työpajat, omaisten tilaisuudet sekä miniseminaarit. Omaisyyhteistyön juurruttamiseksi suunniteltiin ja toteutettiin Omaisyyhdyshenkilökoulutus. Sen tuloksena luotiin omaisyyhdyshenkilöverkosto, joka kehittää ja juurruttaa omaisyyhteistyötä edelleen Hämeen-

linnan vanhainkodeissa. Käytäntö on siirtynyt osaksi Hämeenlinnan pitkäaikaishoivan toimintaa.

Millaisia olettamuksia käytännön vaikutuksista oli etukäteen?

Omaisyyhteistyön kehittämisen kautta haluttiin tutkia vanhuspalveluissa ilmenevää asennoitumista hoitoa tai tukea tarvitsevan asukkaan omaisiin sekä omaisten nykyistä roolia hoiva – ja hoitotyön kokonaisuudessa. Haettiin vastauksia kysymyksiin: Mitä omaisilla on annettavana hoitokäytäntöihin, miten he voivat olla voimavarana hoitoympäristössä?

Oletuksena oli, että omaisella on läheisensä elämänsä historiaan, tapoihin ja tottumuksiin liittyvää tietoa, jonka tulisi näkyä vanhuksen hoidossa ja sitä suunniteltaessa. Edelleen oletettiin, että onnistunut yhteistyö näkyy hoidon laadun paranemisena ja että hyvän hoidon laadukkaaseen toteuttamiseen tarvitaan omaisten ja henkilöstön välistä konkreettista yhteistyötä ja yhteisesti sovittuja toimintatapoja.

Miten asiakkaiden näkökulma on otettu huomioon kehittämistoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa?

Omaisyyhteistyön kehittämisessä vanhus on aina hoiva- ja hoitotyön keskiössä. Vanhuksen hyvinvoinnin edistäminen elämänsä loppuvaiheessa niin kotiympäristössä kuin kodin ulkopuolisessa hoitoyksikössä edellyttää herkkyyttä häntä kohtaavilta työntekijöiltä. Vanhus ja hänen lähipiirinsä muodostavat usein tiiviin perheyhteisön, joka jo sinällään luo turvallisuutta muutos- ja siirtymätilanteissa.

Perhesiteiden merkitystä hoidon kokonaisuudessa ei ole vielä riittävästi otettu huomioon vanhuspalveluissa. Tästä syystä on kehittämistoiminnan suunnittelussa perhelähtöisyys ja sen edistäminen valittu keskeiseksi toimintatavaksi hoivan ja hoidon kokonaisuudessa.

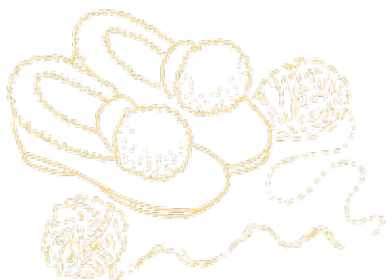
Asiakkaalle laadittava hoito- ja palvelusuunnitelma on konkreettinen työväline omaisyyhteistyössä ja perhelähtöisen hoitotyön edistämisessä. On

hyvä pohtia yhdessä lähipiirin kanssa, millaisilla tavoilla hoitoyhteisössä voidaan tukea perhettä ja vahvistaa perhesiteitä muuttuneesta elämäntilanteesta huolimatta. Asukkaan tarpeet ja elämänhistorian keskeisimpien asioiden kirjaaminen yhdessä omaisten kanssa tukee yksilöllistä hoivaa ja hoitoa sekä vahvistaa asiakaslähtöisiä toimintatapoja.

Hoito- ja palvelusuunnitelman säännöllinen päivittäminen pitää hoidon ajantasalla. Turvallisuuden tunteen vahvistaminen asuttaessa kotona tai uudessa hoitoympäristössä on keskeinen hoidon tavoite vanhuspalveluisa. Luottamuksellisen suhteen syntyminen asiakkaan, hänen lähipiiriinsä ja työntekijöiden välille on omaisyhteistyössä keskeistä.

Yhteenveto – toiminnan päämäärä

Kehittämistyössä tärkeää on innostaa kaikki osapuolet luottamukselliseen yhteistyöhön. Tämän vuoksi omaisyhteistyön toimintamallissa edistetään perhelähtöistä otetta hoitotyössä. Luottamuksellisen suhteen syntyminen vaatii aikaa. Hyvä yhteistyö edellyttää hoitoyhteisöissä pohdintaa siitä, mitä omaisilla on annettavana hoitotyöhön, mikä on omaisen rooli vanhainkodissa, mistä omaiset voivat päättää. Tällaisiin kysymyksiin ei löydy vastauksia muutoin kuin kohtaamalla omaisia ja luomalla luontevia keskustelutilanteita. Omaisyhteistyön edistäminen vaatii ammattitaitoa ja rohkeutta tarttua hetkeen ja asiaan.

Liitteet:

Kaikki tekstissä mainitut liitteet ovat internetliitteitä, ne löytyvät osoitteesta www.ikakaste.fi

Kirjallisuutta aiheesta:

Juhela, Pirjo. Missä on isäsi, kuinka voi äitisi? Sukupolvet ikääntymisen muutoksissa. 2006. Kirjapaja.

Kotiranta, Tuija. Omaiset osana hoidon ja hoivan kokonaisuutta. Opas ammattihenkilöstön ja omaisten välisen yhteistyön tueksi. 2009. Omaisena edelleen ry.

Kotiranta, Tuija. Omaisena edelleen. Opas kodin ulkopuolisessa hoidossa olevien omaisille. 2009. Omaisena edelleen ry.

Kaivolainen, Kotiranta, Mäkinen ym. (toim.) Omaishoito -Tietoa ja tukea yhteistyöhön. 2011. Duodecim.

Mattila, Kati-Pupita. Arvostava kohtaaminen. 2007. PS-kustannus.

Mattila, Kati Pupita. Asiakkaana ihminen. 2010. PS-kustannus.

Sarvimäki, Heimonen, Mäki-Petäjä-Leino (toim.) Vanhuus ja haavoittuvuus. Kohtaaminen vanhustyössä. 2010. Edita.

Sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen kuntaliitto. Ikäihmisten palvelujen laatusuositus 2008. Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisuja 2008:3 Yliopistopaino, Helsinki.

Voutilainen, Päivi. Hoitotyön laatu ikääntyneiden pitkäaikaisessa laitoshoidossa. Tutkimuksia 142. 2004. Stakes.

Voutilainen, Vaarama, Backmann ym. (toim.) Ikäihmisten hyvä hoito ja palvelu. Opas laatuun. Oppaita 49. 2005. Stakes.

KASTE

HÄMEENLINNAN KAUPUNKI
Hyvä arki asuu Hämeenlinnassa

Omaisyyhteistyön toimintamalli vanhuspalveluissa

Tuija Kotiranta, Omaisena edelleen ry, Oras – projekti, 2009 - 2011

Taina Laakso, Kanta-Hämeen POLKKA -hanke, Väli-Suomen IKÄKASTE – ÄLDRE – KASTE – hanke 2009 -2011

Omaisyyhteistyön työpaja ammattihenkilöstölle

Tavoite

Omaisyyhteistyön työpajatyöskentelyn tavoitteena on edistää omaisten ja hoitohenkilökunnan välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta sekä valmentaa heitä kohtaamaan muutos- ja siirtymävaihetta läpikäyviä asukkaita ja heidän omaisiaan. Työpajatyöskentely soveltuu esimerkiksi vanhainkotien, koti- ja asumispalveluiden omaisyyhteistyön käynnistäjäksi ja omaisyyhteistyön suunnittelun tueksi.

Käytännön järjestelyt

Työpajatyöskentelyä varten on hyvä varata aikaa kolme tuntia. Hoitokotien työtehtävistä johtuen ihanteellisin aika työpajoille näyttää olevan arkisin klo 13 -16 välisenä aikana. Jotta aiheen työstäminen on intensiivistä ja omakohtaista, voi työpajaan osallistuvien määrä olla enimmillään 10 -12 hlöä. On tärkeää, että työyhteisön jokainen työntekijä voi osallistua työskentelyyn. Tästä syystä työpajoja järjestetään henkilöstön määrästä riippuen kaksi tai kolme samansisältöistä kertaa, jotta jokaisella on mahdollisuus työstää omia kokemuksiaan kohtaamisen tilanteista ja tuottaa ajatuksiaan ja ideoitaan työyhteisönsä kuultavaksi. Yhteisen foorumin luominen edellyttää resursointia työnantajalta ja esimiehen hyväksyntää kehittämistyölle. Esimiehet ovatkin avainasemassa työyhteisön kehittämisen kohteita valittaessa. Mahdollisuus teemalliseen pohdintaan ja keskusteluun yhdessä työtovereiden kanssa palvelee niin omaisyyhteistyön edistämistä, työyhteisön kehittämistä kuin hoitajien työhyvinvointiakin. Työpajan aloittaminen yhteisellä kahvihetkellä tai lounaalla tukee asialle myönteisen ilmapiirin luomista.

Työpajan ohjelma

1. Työpajan aloitus
 - Tervetuloa työpajaan
 - a. Kahvit/ lounas
 - b. Esimies tai tiiminvetäjä johdattelee omaisyyhteistyön teemaan.
 - Millainen näkemys omaisyyhteistyön tarpeellisuudesta vanhainkodissa on tällä hetkellä?
 - Mitä työnantajataho, esimies odottavat työskentelyltä?
2. Omaisyyhteistyöhön ja työpajaan liittyvät toiveet, odotukset ja kokemukset

Tarvittaessa osallistujat esittäytyvät toinen toisilleen ja samalla kootaan työpajaan osallistuvien odotukset iltapäivän aiheesta. Isoissa hoitoyksiköissä kaikki hoitajat eivät ehkä tunne vuorotyön luonteesta johtuen toisiaan entuudestaan. Kokeneempien työntekijöiden ja alalle vasta valmistuneiden on myös mukava kuulla toistensa työhistoriaa ja vaihtaa kokemuksia hoitotyöstä. Kierroksen voi aloittaa seuraavilla tukikysymyksillä:

- a. Mikä sinua mietityttää omaisyyhteistyössä?
- b. Millaisia kokemuksia sinulla on omaisten kohtaamisesta?

Näiden teemakysymysten avulla käydään läpi työntekijöiden kokemuksia aiheesta ja samalla kirjataan fläppipaperille keskeisimpiä kommentteja omaisyhteistyöstä. Kierroksen tuloksena saadaan konkreettisia havaintoja ja ideoita mihin tulisi juuri omassa työyhteisössä keskittyä jatkossa ja mitkä ovat ne haasteet joihin tulisi puuttua. Fläppipaperille kootut asiat ovat erittäin tärkeä osa työpajan tuotoksia ja ne tulisikin kirjata muistioksi pian työpajan jälkeen.

3. Luento. Työpajan yhteyteen on hyvä liittää alustus tai luento omaisyhteistyötä tukevasta aiheesta esim. kohtaamisen haasteet, luottamuksen syntyminen tai turvallisuuden tunteen vahvistaminen muutostilanteissa.
4. Pienryhmätyöskentely. Aiheiden valinta 5 min. Työskentely 20 min. Ryhmätöiden purku yhteisesti 20 min./ryhmä.

Valitaan alkukierroksen aikana fläppipapereille kootuista teemoista keskeisimmät. Työntekijät saavat itse tehdä valinnan ja äänestää esimerkiksi kolme aihetta, joita käsitellään iltapäivän loppuun. Ryhmien ja ryhmätöiden määrä riippuu työpajaan osallistuvien lukumäärästä. Yhden työpajan aikana 3-4 aihetta riittää, jotta yhteistä kommentointiaikaa jää tarpeeksi. Kokemusten mukaan omaisyhteistyö herättää paljon keskustelua työntekijöiden joukossa, sillä aiheen työstämiseen ei ole yleensä työaikaa tai foorumia työntekijöiden taholta järjestetty. Valittujen aiheiden otsikot kirjataan vaikkapa fläppipaperille tai piirtoheitinkalvolle, ja ryhmäläiset saavat kirjata pienryhmien tuotokset näkyville. Kukin ryhmä esittelee teeman muille ja muut työpajaan osallistuvat saavat kommentoida ja tehdä lisäyksiä ryhmän työhön. Nämä aiheet ja niiden kirjaaminen myös muistioksi on tärkeä väline omaisyhteistyön kehittämisen prosessissa. Yhteisen pohdinnan ja kirjaamisen kautta saadaan työntekijöiden asiantuntijuus näkyväksi ja yhteiseen käyttöön.

Esimerkkejä työntekijöiden valitsemista aiheista omaisyhteistyön työpajoissa

1. Ensikohtaamisen tärkeys
 2. Omaisen rohkaiseminen päätöksentekoon
 3. Kuntotuttava työote ja sen selventäminen omaisille
 4. Perhelähtöisyyden tukeminen ”Hopeatalon” vanhainkodissa
 5. Lyhytaikaishoito, mitä asioita tulee ottaa esille omaisen kanssa
 6. Miten tukea luopumisen prosessia
5. Yhteenveto ja päivän päätös. Työpajasta kerätään mahdollisesti kirjallinen palaute tai pyydetään lyhyitä kommentteja työskentelyn hyödyllisyydestä. Todetaan, että tästä työskentelystä kirjoitetaan muistio. Luodaan katsaus päivän aikana valittuihin teemoihin, ja päätetään miten kehittämisen prosessi etenee jatkossa.

Kirjallisen palautteen kokoamiseen liittyviä tukikysymyksiä

1. Mielipiteeni työpajasta
 2. Erityisesti minua mietityttää tällä hetkellä omaisten ja ammattihenkilöstön välisessä yhteistyössä
 3. Mikä työpajassa oli itselleni tänään mielenkiintoisinta?
 4. Mikä oli mielestäni tärkein asia, jonka opin tänään?
 5. Miten voisin hyödyntää oppimaani?
6. Muistiot. Työpajan päätyttyä kirjataan muistioksi työpajan tuotokset: alkukierroksen kokemukset ja havainnot sekä ryhmätöiden aiheet ja keskustelujen kooste. Esimies/ tiiminvetäjä kirjoittaa muistion tai delegoi tehtävän etukäteen jollekin työyhteisöstä.

Kaikkien työpajojen muistiot kootaan yhteen ja tuotos jaetaan jokaiselle työntekijälle.

7. Työpajatyöskentelyjen jälkeen omaisyhteistyön kehittämisen prosessi etenee hoivayksikölle tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Valitaan esimerkiksi jokin muistioon kirjatuista teemoista, ja otetaan se käsiteltäväksi vaikkapa osastotunnin tai koulutuspäivän teemaksi. Jatketaan kehittämistyötä valitsemalla jokaiselle yksikölle oma omaisyhteistyöhön liittyvä kehittämispolkunsa. Järjestetään tarvittaessa teemaan soveltuvaa lisäkoulutusta. Valitaan työryhmä, joka lähtee keskitetysti edistämään omaisyhteistyötä ja yksikölle soveltuvia hyviä käytäntöjä. Osa henkilökunnasta saattaa kokea omaisyhteistyön itselle läheiseksi alueeksi, tiimeihin voi löytyä vaivatta esimerkiksi omaisyhdyshenkilö, joka ottaa koordinoitavakseen omaisten, asukkaiden ja hoitohenkilökunnan yhteistyötä edistävän toiminnan.

Omaisyyhteistyön toimintamalli vanhuspalveluissa

Tuija Kotiranta, Omaisena edelleen ry, Oras – projekti, 2009 - 2011

Taina Laakso, Kanta – Hämeen POLKKA – hanke, Väli-Suomen IKÄKASTE – ÄLDRE-KASTE – hanke 2009 - 2011

Omaisten tilaisuudet

Lähes kaikissa hoivakodeissa järjestetään vuodenkiertoon ja juhlapyyhiin liittyviä ohjelmallisia tilaisuuksia ja virkistystapahtumia, jonne asukkaiden lisäksi omaiset ovat tervetulleita. Joulujuhlat, äitien-, isänpäivät tai ulkoilutapahtumat ilahduttavat kaikkia osapuolia. Omaisia voisi nykyistä rohkeammin kutsua mukaan myös näiden juhlien ennakkovalmisteluihin ja juhla järjestelyihin. Soittotaitoisia lapsenlapsia tai runoja lausuvia omaisia kannattaa tiedustella mukaan yhteisölliseen toimintaan.

Omaisten ja vanhuspalveluiden työntekijöiden välistä yhteistyötä ja vuoropuhelua tukevia teematilaisuuksia kannattaa myös rohkaistua järjestämään. Ne lisäävät luottamusta kaikkien osapuolten välillä. Omaisille suunnatut tilaisuudet antavat mahdollisuuden omaisten kuulemiseen ja rauhalliseen kohtaamiseen. Yksinkertaisimmillaan omaisten tilaisuus voidaan järjestää esimerkiksi lyhyehkönä iltatilaisuutena. Monet iäkkäät omaiset suosivat myös iltapäiville järjestettäviä tilaisuuksia. Kahvihetken yhteyteen järjestettävän omaisten tilaisuuden teemaksi soveltuu hyvin vaikkapa hoitokodin päivittäisen ohjelman läpikäyminen ja omaisten toiveiden kuuleminen.

Säännöllisesti järjestetyt tilaisuudet, esimerkiksi kahdesti vuodessa, ovat luonteva tapa myös tiedottaa hoitokodin arkeen liittyvistä tai henkilöstöä koskevista muutoksista. Usein on tarpeellista, että vastaava esimies on myös paikalla. Tilaisuuden kestoksi riittää hyvin 1,5-2 tuntia kahvitukseen ja keskusteluineen. Tapaamisen loppuajan voi myös jättää avoimeksi, jotta omaiset voivat henkilökohtaisemmissa kysymyksissään jäädä juttelemaan esim. vanhuksen omahoitajan kanssa. Omaiset usein odottavat järjestettäviltä tilaisuuksilta vain hoitoon liittyviä ajankohtaisimpien asioiden päivittämistä sekä paikkaa ja tilaisuutta, jossa esittää kysymyksiä. Yhteisen epävirallisen keskustelukulttuurin edistäminen on kelpo syy kokoontua. Omaisille suunnattuja teematilaisuuksia voi järjestää yhteistyössä myös paikallisten omais- ja potilasjärjestöjen, seurakuntien ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Näiltä toimijoilta löytyy asiaosaamista eri elämänalueilta, ja työntekijät saavat jaettua ohjelmallista vastuuta.

Ehdotuksia omaisten tilaisuuksien teemoiksi

Muutostilanteet ja tunteet

Muutostilanteet ja oma jaksaminen

Kodin ulkopuoliseen hoitoon siirtyminen

Tiedottaminen ja siihen liittyvät omaisten toiveet

Perhelähtöisyyden tukeminen

Omaisten tilaisuuden sisältö (kesto esim. 1,5 tuntia)

1. Tervetulosanat (työntekijöiden edustaja)
2. Kahvit
3. Lyhyt alustus / luento/tietoisku ennalta sovitusta teemasta
4. Yhteinen keskustelutuokio (työntekijä tai vieraileva luennoitsija ohjaa)
5. Mahdollisuus jäädä keskustelemaan henkilökunnan kanssa

Osallistuneilta voi kerätä myös palautetta illan kulusta sekä ideoita ja toiveita yhteistyön kehittämiseksi. Joitakin toiveita ja kysymyksiä on helpompaa esittää nimettömänä. Tästä

syystä kannattaa toisinaan kysellä yhteistyöhön ja hoitoon liittyviä ajatuksia myös palautelomakkein.

Palautelomakkeen kysymyksiä, esim.

Millaisia toiveita, odotuksia sinulla on läheisesi hoitoon liittyen?
Erityisesti minua mietityttää omaisten ja työntekijöiden yhteistyössä
Toivon jatkossa tilaisuuksia, alustuksia aiheesta
Mitä muuta haluan sanoa?

Omaisyyhteistyön toimintamalli vanhuspalveluissa

Tuija Kotiranta, Omaisena edelleen ry, Oras – projekti, 2009 - 2011

Taina Laakso, Kanta – Hämeen POLKKA -hanke, Väli-Suomen IKÄKASTE-ÄLDRE-KASTE – hanke 2009 - 2011

Omaisten vertaisryhmät

Elämänkaarelle osuus monia tilanteita, joissa vertaistoiminnasta kuten vertaisryhmästä voi olla tukea omalle jaksamiselle. Puolison tai elämänkumppanin vakava sairastuminen, lyhytaikaishoitojaksojen aloittaminen tai siirtyminen lopullisesti hoitokotiin on käännekohta parisuhteelle. Ikääntyneen äidin tai isän siirtyminen osaksi yhteisöllisempää asumista tai uutta kotia on erityinen kohta myös keski-ikäiselle omaiselle.

Kaikki eivät yhteisiä kokoontumisia kaipaa, mutta osaa omaisista ne kiinnostavat. Omaisten ryhmän järjestämiseen voi saada tukea vertaisryhmien ohjaamiseen perehtyneiden paikallisten järjestöjen tai seurakunnan työntekijöiden taholta. Omaisten vertaisryhmä voi olla toiminnaltaan avoin tai suljettu.

Hämeenlinnan kaupungin vanhuspalveluita tarjoavassa Voutilakeskuksessa, jossa toimii kolme pitkäaikaishoivan yksikköä, kokoontuu kuukausittain vanhainkodissa asuvien asukkaiden omaisille suunnattu Omaisten kahvila. Tämä toiminta on vakiintunut osaksi keskuksen omaisyhteistyötä. Tapaamiset ovat avoimia kaikille talossa käyville omaisille, ja niihin voi osallistua sitoutumatta sen tiiviimmin toimintaan. Käytännössä monet osallistujista osallistuvat tapaamisiin säännöllisesti. Voutilakeskus tarjoaa kahvit, ja Uppsalankaaren palveluvastaava vastaa kahvilatoiminnan tiedottamisesta ja ohjelman sisällöstä.

Suljettu vertaisryhmä puolestaan perustetaan määräaikaiseksi, esimerkiksi yhdeksi lukuvuodeksi tai sovitaan yhteiset viisi tapaamiskertaa. Vanhuspalveluiden sisällä toimiva vertaisryhmä voi kokoontua kerran kuukaudessa, esim. viisi kertaa 1,5- 2 tunnin jaksoissa. Kahvituksen järjestäminen vaatii etukäteisvaivaa, mutta on usein tärkeä osa ryhmän kulkua. Toisaalta monissa omaisryhmissä osallistujat hakevat kahvinsa omalla kustannuksella vanhainkodin kahviosta ennen tilaisuuden alkua. Kokemusten mukaan lyhytaikaishoitoon osallistuvien omaisille tai juuri vanhainkotiin muuttaneiden omaisille suunnatulle vertaisryhmälle olisi tarvetta. Nämä taitekohdat koetaan parisuhdetta ja perhettä kuormittavina. Ryhmää varten on hyvä sopia etukäteisteemat, jotka jaksottavat vertaisryhmän prosessin etenemistä. Näissä ryhmissä ei niinkään kaivata asiantuntijaluentoja, sillä mahdollisuus yhteiseen keskusteluun ja jakamiseen on oleellisempaa.

Ehdotuksia omaisten ryhmien teemoiksi

Omaisena vanhainkodissa

Omaisena ja työntekijän kohtaamisen haasteet

Luottamuksen syntymisen edellytykset

Ikääntymisen mukanaan tuomat muutokset

Omaisena oma hyvinvointi

Roolin muutokset

Suuntautuminen eteenpäin

Liite 4

Omaisyyhteistyö, omaisyhdyshenkilö ja omaisyhdyshenkilöverkosto, Hämeenlinnan vanhainkodit, alkaen 2011

1. Omaisyyhteistyön tavoite

Tavoitteena on asukkaiden, omaisten ja ammattihenkilöstön välisen yhteistyön edistäminen _____ :ssa osana hyvän hoivan ja hoidon kokonaisuutta.

2. Omaisyhdyshenkilön työnkuva

Omaisyhdyshenkilö tukee omaisyyhteistyötä ja sen toteutumista _____ :ssa yhteistyössä omahoitajan ja muun henkilöstön kanssa.

2.1. Tiedottaminen

Tiedottamisen tavoitteena
omaisyhteistyön näkyväksi tekeminen
omaisyhteistyöhön liittyvän tiedon välittäminen

Tiedottamisen konkreettisinä välineinä

Omaisyyhteistyön kansio
Muut hoitoyhteisölle luontevat tavat

Toimintasuunnitelma/ toimintakertomus (Liite 5)

laaditaan yhdessä muiden työntekijöiden kanssa talokohtaisesti
budjettiaikataulut huomioiden (esim. osastokokouksessa)
yhdyshenkilöt kirjaavat suunnitellun toiminnan **Toiminta** kohtaan ja
toteutuneen toiminnan **Toteutus/arvionti** kohtaan
toimintasuunnitelma/ - kertomuskaavake on kaikkien luettavissa
omaisyhteistyön kansiosta

2.2. Omaisyhdyshenkilö toimii omaisyyhteistyötä edistävien tilaisuuksien (esim. 2 krt./ vuosi) organisoinnin tukihenkilönä omassa yksikössä

3. Omaisyhdyshenkilöverkoston tavoite

Omaisyyhteistyöhön liittyvän osaamisen ammatillinen kehittäminen
Omaisyyhteistyöhön liittyvän paikallisen osaamisen kokoaminen, jakaminen ja
hyödyntäminen

- Yhdyshenkilö tarvitsee voimavaroja omaisyyhteistyön kehittämiseksi
- Mahdollisuus osallistua omaisyhdyshenkilöverkoston tilaisuuksiin
- Teemaan liittyvä muu omaisyyhteistyötä tukeva koulutussisältö